

Salaperäisiä satuja.

ISAK JULIN, Kustannusliike ja Kirjakauppa
Tampere. 1908

Hinta 25p.

Vuorimies käveli kolmantena pääsiäispäivänä tietä pitkin. Vastaan tuli vanha munkki.

— Lähde kanssani keisarin tykö, hän odottaa meitä!
— sanoi hän vuorimiehelle.

Vuorimies hämmästyi, hän kun ei tuntenut keisaria enempää kuin munkkiakaan, siksi ei hän puhunut mitään.

Munkki ymmärsi äänettömyyden suostumukseksi, piirsi käyräsauvallaan maahan ison piirin, jonka sisälle molemmat miehet jäivät. Sitten luki hän isosta kirjastaan loitsulukuja, ojensi lopuksi sauvansa ja huusi: »aukene»!

Kuului jyryä ja pauketta kuin kovalla ukkosilmalla, ja maa piirin sisältä vajosi.

— Tännekö matka pitääkin? Silloin seuraan mukana, sillä täältä ei köyhänä palata, — mumisi ahne vuorimies.

Pian saapuivat he perille ja maakappale kohosi jälleen ylös.

Miehet seisoivat rotkossa, josta syvemmälle johti synkkä holvi. Kuljettuaan hetkisen pimeässä saapuivat he kirkkaasti valaistuun ristikkokäytävään. Otettuaan täältä tulisoihdut jatkoivat he yhä matkaansa.

Vihdoin saapuivat he suljetun temppelin ovelle.

— Tämä aukenee vain aarteen etsijöille, — sanoi murkki, ojensi kätensä ja huusi: »aukene»!

Ovet aukenivat, ja he seisoivat pienessä kappelissa Katto oli kultaa, seinät hopeata. Lattia välkkyi kirkkaana kuin peililasi.

Komeata siellä oli, timantteja ja jalokiviä kimalteli kaikkialla. Mutta oli niin elotonta, kuollutta ja kylmää.

Ensin luuli vuorimies olevansa munkin kanssa kahden, niin hiljaista siellä oli. Pian keksi hän kuitenkin keisarin.

Tämä istui jäykkänä kuin kuvapatsas. Pitkä parta oli kasvanut läpi kivipöydän ja ulottui lattiaan asti.

Hämmästyneenä pysähtyi vuorimies hänen eteensä. Enin kummastutti häntä tuo elottomuus.

— Taaskin yksi aarten etsijä! Taaskin täytyy minun luovuttaa osa omastani, täytyy, täytyy! — huokaili keisari.

Vuorimies vapisi liikutuksesta, siinä hän sai nähdä kultaa, kultaa! Sitäpä hän halusikin, muutoin ei hän olisi tänne uskaltanutkaan.

Ja hän sai sitä pussillisen, suuren pussillisen. Mutta hän huokasi, sillä pussi oli hänestä liian pieni. Ja keisarikin huokasi, sillä hänen mielestään oli pussi liian iso, aivan liian iso.

Takana nauroi munkki. Kuinka hän nauttikaan noista huokauksista! Itse hän ei enää saanut kultaa, jota sydämensä yli kaiken janoi. Mutta täytyipä nyt keisarin luovuttaa osastaan toiselle! Saipa vuorimieskin karsiä samaa polttavaa janoa, joka munkkia kiusasi päivät, yöt.

— Huokailkaa te vaan! — sanoi hän nyrkkiään puristellen. — Huokailkaa! Sillä iloita ette enää osaa.

Ette näe päivää, ette iloista kesää, ette raitista talvea.
Huokaillette vaan ja aarteita etsitte kuten kaikki mam-
monan orjat.

NUKKUVA PRINSESSA

Uinui impi linnassansa,

Uinui pitkää unta.

Kesä kukki ruusujansa,

Talvi tuiskui lunta.

Impi uinui yhä vaan,

Vuosisadan kokonaan.

Noiduttuna neitoparka

Yhä untaan veti.

Herättää ei tohdi arka,

Poijes kääntyi heti.

Moni aikoi innoissaan,

Palannut ei milloinkaan.

Surman saivat nuorukaiset,

Sille tielleen jäivät.

Yhä uudet uljahaiset

*Sijaan ennättäivät.
Linnaan asii ainutkaan
Saapunut ei konsanaan.*

*Jopa riensi prinssi nuori:
Sähköyi silmän tuli.
Voima vankka kuten vuori,
Intoon sielu suli.
Ensin aatos askaroi,
Sitten miehen linnaan toi.*

*Uljasna hän rohkas' mieltään
Rakkauden voimin,
Viholliset työnsi tieltään
Taidollisin toimin,
Saapui immen salihin,
Näki neidon kaunihin.*

*Siinä uinui impi rukka
Sadan vuoden unta,
Kaunis on kuin ruusun kukka
Puhtahampi lunta.
Prinssin rinta sykähtää:
»Morsioni on nyt tää«!*

Ja hän painaa punahuulet
Otsaan immen nuoren.
Puhaltaa jo kevätuuulet
Läpi unten vuoren.
Neito herää elohon,
Kyllä aikakin jo on.

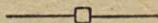
Ja hän silmiänsä hieroo,
Katsoo ujustellen.
Prinssi viivykskeitä vieroo,
Puhuu impiyellen:
»Tullos vaimokseni mun!
Rakkahana pidän sun».

»Tiedätkös, mä täytin vasta
Viisitoista vuotta.
Vaimoksesi, urho, lasta
Älä kiusaa suotta!
Ensin väännän varttinaä,
Tärkeä on taito tää».

Prinssi katsoo, hymyy vainen,
Alkaa ilakoida:
»Sua, impi ihanainen

*lässä en voita.
Liian nuori et sä lie:
Mummoin olla voisit sie».*

*Jättää neiti epäilykset,
Suostuu miehelähän.
Pian ollaan ystävykset,
Häitä vietetähän,
Häitä Ruusuprinsessan
Sekä prinssin uljahan.*

ISHOLZIN AARTEENKAIVAJAT

Kerran istui seitsemän rohkeata nuorukaista »Kultaisen rypäleen» ravintolassa neuvotellen, kuinka nopeimmin rikastuisivat.

— Menkäämme Isholziin aarteita kaivamaan! — ehdoitteli muuan. — Äitini antoi minulle taika-kynttilät, ja loihutusanat osaan myöskin, ne opin vuorimieheltä.

Toiset suostuivat, ja niin lähtivät he pimeänä iltana kuokkieneen ja lapioineen maata kaivamaan.

Pian tunsivatkin he mullan lohkeavan allaan, ja he putosivat synkkään käytävään. He kulkivat sitä eteenpäin. Ensimmäinen kantoi palavaa kynttilää, joka heikosti valasi kolkkoa tietä.

Hetkisen perästä saapuivat he isoon luolaan, jonka kirkkaissa seinissä heidän kunttilänsä liekki tuhansina kuvastui.

Keskellä lattiaa oli arkku, jossa — puoleksi istuen — lepäsi ihana neito. Hänen keveä pukunsa oli kulta- ja hopealangoista, käsivarsilla ja kaulalla välkkyivät ruubiini- ja smaragdikäädyt.

Oli siellä muitakin arkkuja, kaikki täynnä mitä erilaisimpia rahoja, jalomuotoisia maljakoita ja taideteoksia.

— Sankarit! — sanoi neito, — tarttukaa kaksin käsin rohkeasti aarteisiin! Viekää mukananne, minkä viedä jaksatte! Mutta kaunein teistä jääköön loppuijäkseen minun toverikseni luolaan!

Nuorukaiset unohtivat aarrearkut katsellessaan silmät kummastuksesta pyöreinä tuota ihanaa naikkosta. Kun nyt jokainen heistä uskoi itsensä kauneimmaksi, niin alkoi neidon houkutteleva hymy näyttää heistä lohikäärmeen viekoitukselta.

Vähitellen siirtyivät he enemmän ja enemmän ovea kohti, ja vihdoin töytäsivät kaikki kilvan käytävään. Ahtaudessa tuuppivat ja tyrkkivät he toisiaan luullen tuon kavalan noidan itseään tavoittelevan.

Aamulla löysivät he itsensä hikisinä vuoteissaan, ja jokainen luuli olevansa ainoa pelastunut.

Mutta ihmeekseen tapasivat he toisensa kaikin pian »Kultaisessa rypäleessä», eikä ainoallakaan ollut edes kullan sirua.

— Minä hölmö! — sancí kukin itselleen. — Olisin täyttänyt huoleti taskuni! Onhan naapurini tässä vieressäni minua paljon kauniimpi.

Ja niin odottavat Isholzin aarteet vielä tänäkin päivänä rohkeata noutajaa.

VEDENNEITO

Oli kerran rikas mylläri, joka onnellisena eleli vaimonsa kanssa, sillä lapsia ei heillä ollut.

Eräänä yönä tuli onnettomuus, joka mylläristä teki köyhän miehen. Hän ei tiennyt, millä elättäisi vaimoaan ja itseään. Päivin hän huolehti, öisin ei hän surultaan saanut unta.

Aikaisin eräänä aamuna käveli hän synkkämielisenä myllyn viereisen lammen rannalla. Silloin kohosi lamesta ihana neito.

— Olen nähnyt murheesi ja autan sinua jälleen varoihisi, jos annat minulle nuorimman talostasi! — lupaili vedenneito säikähtäneelle myllärielle.

Tämä luuli hänen koiran penikkaa haluavan ja suostui ilolla asiaan.

Kotimatalla kohtasi isäntä palvelustytön, joka ilmoitti hänelle iloisen uutisen: emännälle oli syntynyt pieni poika.

Silloin kauhistui mylläri. Jospa hän olisi tiennyt asian aikaisemmin!

Kotiin tultuaan hyväili hän lastaan ja kertoi erehdyksensä vaimolleen. Yhdessä päättivät he varoa, ettei lapsi pääsisi ikinä lammikolle.

Pian alkoi mylläri rikastua ja tuli varakkaimmaksi kaikkia muita.

Poika kasvoi päivä päivältä ja tuli vihdoin mieheksi. Hän oppi metsästämään ja pääsi kartanon herran palvelukseen.

Hän meni naimisiin erään sievän tytön kanssa ja työskenteli sen jälkeen entistään ahkerammin.

Kerran oli hän isäntänsä kanssa metsällä. Avoimella kentällä entisen kotinsa lähellä ampui hän jäniksen. Sitä nylkiessään läheni hän huomaamattaan lammikkoa, ja yks' kaks' putosi hän sinne.

Vesi solisi ja porisi, ja sitten sulki se saaliinsa syliinsä.

Kotona alettiin kaivata, vihdoin lähdettiin etsimään. Lammen rannalta löytyi metsästyslaukku, siellä oli siis kadonnut. Harattiin ja harattiin, mutta vesi piti saaliinsa.

Surullisena askaroi nuori leski, hän ikävöi yhä miestänsä. Eräänä yönä uneksui hän kulkevansa outoa tietä, saapuvansa noidan luokse huonoon tölliin.

Herättyään muisti hän unensa ja päätti ottaa sen antamasta vihjauksesta vaarin. Tiedusteltuaan asiaa vanhemmilta ihmisiltä, oli hän pian matkalla ämmän luo.

Hän kertoi tälle huolensa ja kysyi, kuinka saisi rakkaan miehensä takaisin.

— Mene täysikuun aikana lammen rannalle kultakammalla hiuksiasi sukimaan, niin saat armaasi Ahtolasta!
— ilmaisi noita.

Maksettuaan neuvosta runsaat rahat lähti vaimo paluumatkalle.

Kuinka hiitaasti aika kotona kuluikaan! Tuli vihdoinkin toki täysikuun aika, ja vaimo ryhtyi tekemään työtä käskettyä.

Ja katso! Vesi alkoi mylleröidä ja pyörteen keskeltä pilkistivät kadonneen kasvot. Pian ui hän armaansa luo, ja tuossa tuokiossa syleilivät he toisiaan.

Mutta vedenneitoa oli pahoitettu ja hän halusi kostaa.

Vesi nousi ja sulki heidät syliinsä, jolloin puoliset muuttuivat sammakoiksi. Pian aleni pyörre jälleen, ja hekin muuttuivat ihmisiksi, mutta toisiaan eivät he tunneneet. Tuo lyhyt sammakkona olo oli vienyt muistin.

Monta vuotta erillään harhailtuaan tapasivat he taas kerran toisensa. Vedenneidon viha oli jo lauhtunut, ja hän palautti heille muistin.

He tunsivat toisensa ja elävät onnellisina yhdessä vielä tänäkin päivänä.

